

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๘๖๖๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๙๔๖๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/๒๖๗๑ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๔๕๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้อำนาจนายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถรองรับการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งและอุทกภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้องกรมที่ดินได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง ๑ จัดส่งคู่มือแนวทางการดำเนินการให้จังหวัด และกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง ๒ และ ๔ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดทราบ นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า ในการประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาล และภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เดือนกันยายน ๒๕๖๕) ผ่านระบบวิดิทัศน์ทางไกล (VCS) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕ มีข้อสั่งการให้กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติร่วมกัน โดยอาจพิจารณา กำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัดและกำหนดจำนวนโครงการที่วางแผนจะดำเนินการในแต่ละจังหวัดตั้งนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในอนาคตบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย จึงขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ พร้อมทั้งกำหนดแผนงานการดำเนินโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน และกำหนดให้เป็นวาระสำคัญของจังหวัด โดยกำหนดจำนวนโครงการที่วางแผนจะดำเนินการ ทั้งนี้ ขอให้จังหวัดปฏิบัติตามแนวทางดำเนินการตามหนังสือที่อ้างถึง ๔ ในการบูรณาการร่วมกันระหว่างอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/สาขา และสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ตรวจสอบพื้นที่ภัยแล้งซ้ำซากและ

/ สำรวจ...

สำรวจแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้นเงินสมควรถือจะทำการขุดลอกเพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม

๒. ให้อำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขาสำรวจข้อมูลพื้นที่แหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ตลอดรวมถึงทางน้ำสาธารณะประโยชน์จากระวางแผนที่/ระวางภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อประกอบการตรวจสอบว่ามีการบุกรุกหรือไม่ หากมีการบุกรุกให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยตามที่อ้างถึง ๓ พร้อมทั้งปรับปรุงให้แหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวกลับสู่สภาพเดิมด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

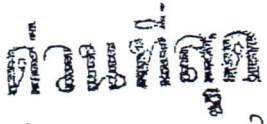
(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

ที่ มท 0511.3/ว 39464

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กทม.10200

23 ธันวาคม 2548

เรื่อง คู่มือแนวทางการดำเนินการ ตามนโยบายการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขิน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัย หรือภัยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0511.3/ว 495 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือแนวทางการดำเนินการ ตามนโยบายฯ จำนวน 5 เล่ม

ตามที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้ส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ.2547 ให้จังหวัดทราบและถือปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตอบสนองนโยบายขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขิน เพื่อเป็นการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาคูทกภัย หรือภัยแล้งของรัฐบาล นั้น

เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวไปเป็นด้วยความถูกต้อง และเป็นแนวทางเดียวกัน จึงขอส่งคู่มือแนวทางการดำเนินการ ตามนโยบายการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขิน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคูทกภัย หรือภัยแล้ง มาเพื่อให้ประกอบการดำเนินการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิรพล ไตรทศาวิทย์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

เลขที่ 0-2622 3169 มท 50801-12 ต่อ 365

3915

รองอธิบดี		2/01/48
ผอ. สำนัก		20/1/48
ผอ. ฝ่าย		28/1/48
ผอ. ...		27/01/48

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ตื่นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๔๔๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๙๒๘ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘
๓. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๙๔๖๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ กระทรวงมหาดไทยได้จัดส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื่นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และตัวอย่างโครงการขุดลอก
แหล่งน้ำ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ กรมที่ดินได้จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ตื่นเงิน ให้จังหวัดทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันมีจังหวัดหรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานรับผิดชอบตามระเบียบไม่เข้าใจ
ในขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานรับผิดชอบตามระเบียบเกิดความเข้าใจและ
สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ตื่นเงินในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

๑. แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในบังคับตามระเบียบฯ ได้แก่ ลำราง ห้วย หนอง คลอง
บึง บาง และแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน่านน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

๒. การดำเนินการขุดลอกกระทำได้ ดังนี้

(๑) กรณีประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก (ตามนัยข้อ ๕ ของระเบียบฯ)

(๑.๑) เมื่อนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะทำการขุดลอก
ให้ทำการสำรวจขอบเขต ปักแนวเขตแหล่งน้ำให้ชัดเจน พร้อมออกแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์ วิธีการและ
ระยะเวลาในการขุดลอกให้แล้วเสร็จ และเสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด
แล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก มีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ

(๑.๒) เมื่อได้ผู้ประสงค์จะขุดลอกแล้ว ให้ทำการขุดลอกตามเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการ
จังหวัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนด กรณีนี้ไม่ใช่ลักษณะของการจัดจ้าง แต่เป็นเรื่องที่หน่วยงาน
เจ้าของโครงการให้ผู้ประสงค์จะขุดลอกช่วยขุดลอกแหล่งน้ำฯ โดยให้นำกวาด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอก
ไปเป็นค่าตอบแทนจากการขุดลอก ทางราชการไม่ต้องจ่ายค่าจ้างเพราะไม่ใช่เป็นการตีราคาหรือคิดค่าจ้าง

(๒) กรณีนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จัดจ้างเอกชนทำการ
ขุดลอกตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ตามนัยข้อ ๖ ของ
ระเบียบฯ) แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

/(๒.๑) กรณี...

(๒.๑) กรณีใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการได้

(๒.๒) กรณีไม่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกจ่ายแทนค่าจ้าง โดยตีราคากรวด หิน ดิน หินทรายนั้น ตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาต ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม แล้วให้นำราคา ที่ได้หักกลับจากค่าจ้าง ถ้ากรวด หิน ดิน หินทราย มีราคาเกินกว่าค่าจ้าง ให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด หิน ดิน หินทราย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

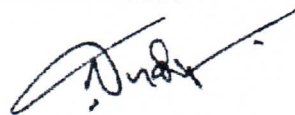
ทั้งนี้ การที่จะนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือค่าจ้างเอกชน นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโครงการต้องระบุไว้ในโครงการ และเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

(๓) กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการขุดลอกเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัย หรือภัยแล้ง (ตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบฯ) ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดจ้างเอกชนขุดลอกไปพลางก่อน แล้วจึงเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่จ้าง การดำเนินการดังกล่าวต้องจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นการดำเนินการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัยหรือภัยแล้งเฉพาะหน้า และไม่อาจคาดหมายได้เท่านั้น นอกเหนือจากการขุดลอกในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเฉพาะพื้นที่แล้ว หากประสงค์จะดำเนินการขุดลอกในพื้นที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ดังกล่าวก็ต้องดำเนินการตามขั้นตอนปกติของระเบียบฯ

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะที่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือค่าจ้างเอกชนเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่เป็นการขุดลอกโดยมิได้นำเอากรวด หิน ดิน หินทราย ไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นค่าจ้างของเอกชน เช่น การนำดินที่ได้จากการขุดลอกถมไว้บริเวณคันคลองที่ทำการขุดลอก นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๕๖๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๒/ว ๗๗๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๔๓๔ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๒๘๘ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑
๔. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ นร ๑๖๐๐/๒๑๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ส่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมคำสั่งที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้จังหวัด และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร. จังหวัด) ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) โดยมีอำนาจและหน้าที่ในการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดในฐานะประธานอนุกรรมการรับทราบคำสั่งดังกล่าวแล้ว ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้รับการประสานงานจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ว่าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ เห็นว่าเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลเป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ให้แล้วเสร็จและเกิดความชัดเจนโดยเร็ว แล้วรายงานข้อมูลให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปหากกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดด้วย ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีในการเร่งรัดดำเนินการพิสูจน์ครอบครองที่ดิน จึงขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

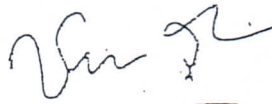
๑. ควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแล ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สำรวจตรวจสอบและระมัดระวังอย่าให้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐเป็นอันขาด กรณีหากพบเห็นการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐและปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

และดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน มาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนดโดยเคร่งครัด ถ้าปรากฏว่า การบุกรุกที่ดินของรัฐดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ของรัฐให้การสนับสนุนช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมด้วย ให้ดำเนินการทางวินัยและคดีอาญาโดยเด็ดขาดทุกรายไป

๒. ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สํารวจตรวจสอบเรื่องการบุกรุกที่ดินของรัฐที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ว่ามีปัญหาอุปสรรคใดที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐให้ยุติไปได้ ดังเช่น กรณีหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนว่าเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์หรือไม่ หรือไม่ทราบขอบเขต ตำแหน่งที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ที่แน่นอน และหรือในกรณีบุคคลมีข้อโต้แย้งสิทธิครอบครองที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินของรัฐกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐนั้น ให้หน่วยงานดังกล่าวเร่งรัดสรุปข้อเท็จจริง ความเป็นมาทั้งหมด พร้อมทั้งความเห็นเสนอคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) พิจารณาให้เป็นที่ยุติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไชยารุณ จันทนา)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาการผู้อำนวยการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๔๕๕ - ๕๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๑

คำวนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๔๕๓

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๖๔๔๔ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาล และ
ภารกิจสำคัญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เมษายน ๒๕๖๕) ผ่านระบบวีดิทัศน์ทางไกล (VCS) เมื่อวันที่ ๔
เมษายน ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมราชพิพิธ ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุสรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อน
ของประชาชนที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม และได้สั่งการให้ทุกจังหวัดจัดเตรียมแผนงานช่วยเหลือประชาชนในการ
ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงินในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย พร้อมทั้งได้มอบแนวทาง
ปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งและน้ำท่วม นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย ทันต่อการแก้ไขปัญหา
และเป็นการป้องกันปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในอนาคต ตลอดจนเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเกิด
ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการขุดลอก
แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน และการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย
ดังนี้

๑. ให้จังหวัดสั่งการให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/สาขา และสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ในการตรวจสอบพื้นที่
ภัยแล้งซ้ำซาก และสำรวจแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ดินเงินสมควรที่จะทำการขุดลอก
เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม โดยให้ดำเนินการ
ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์
ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. ให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสนับสนุนอำเภอและองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในการสำรวจและออกแบบแผนผังการขุดลอกและให้ความร่วมมือสำนักงานที่ดินจังหวัดในการ
ตรวจสอบรูปแบบแผนผังการขุดลอก ตลอดจนการประมาณการปริมาตรดินที่จะได้จากการดำเนินการขุดลอก
ตามโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ได้จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการ
เกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๓. ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดตรวจสอบโครงการขุดลอกให้เป็นไปตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนด ก่อนเสนอให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามอนุญาต

/๔. ให้อำเภอ...

๔. ให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชนและทางราชการ

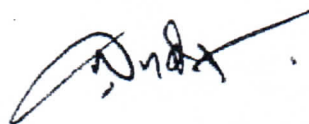
๕. การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการทำการประกาศหาผู้แจ้งความประสงค์ ที่จะขุดลอกแล้ว ปรากฏไม่มีผู้แจ้งความประสงค์ หรือเห็นว่ากรณีตามข้อ ๕ ทางราชการได้ประโยชน์น้อยกว่า วิธีอื่น หน่วยงานเจ้าของโครงการก็สามารถที่จะดำเนินการตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบฯ ได้ โดยการจัดจ้าง ให้พิจารณากรณีที่สามารถจะใช้กรวด หิน ดิน หวาย แทนค่าจ้างเป็นประการแรกก่อน หากไม่สามารถกระทำ ได้ จึงพิจารณาใช้เงินงบประมาณในลำดับต่อไป

๖. การนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชนซึ่งให้ตีราคากรวด หิน ดิน หวายจากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบัน มาตรา ๙/๑) ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ นั้น หมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตราค่าตอบแทนในการ อนุญาตข้อ (๒) (ก) การขุดหรือดูดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท ไม่ใช่กรณีตามข้อ ๒ (ข) การขุดดินลูกรัง หรืออื่น ๆ ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท

๗. ให้จังหวัดนำแนวทางการดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๖๔๔๙ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง มาใช้ในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งและน้ำท่วม ทั้งนี้ สำหรับการนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่ใช่แหล่งน้ำ ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์แล้ว มาดำเนินการเปลี่ยนสภาพเพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ โดยให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้เพื่อ สาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น เมื่อได้ดำเนินการเปลี่ยนสภาพตามระเบียบ ดังกล่าวแล้ว หากในพื้นที่ต้องดำเนินการขุดเพื่อเปลี่ยนสภาพให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ ขอให้อำเภอหรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอก แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยอนุโลม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖